Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003339

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-11-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білих Варвара Михайлівна
2. Varvara M. Bilykh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 228

Назва наукової спеціальності: Педіатрія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Педіатрія

Дата захисту: 10-12-2024

Спеціальність за освітою: Педіатрія

Місце роботи здобувача: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: пр-т Маяковського, буд. 26, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17600086

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: пр-т Маяковського, буд. 26, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: пр-т Маяковського, буд. 26, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.47

Тема дисертації:

1. Клініко-лабораторні особливості гострої діареї інфекційної та неінфекційної природи у дітей від 6 до 24 місяців і прогноз розвитку функціональних порушень кишечнику

2. Clinical and laboratory features of acute diarrhea of infectious and non-infectious nature in children from 6 to 24 months and prognosis of development of functional intestinal disorders

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена уточненню особливостей гострої інфекційної та неінфекційної діареї у дітей віком від 6 до 24 місяців та удосконаленню прогнозування розвитку функціональних гастроінтестинальних розладів. В основу дисертаційної роботи покладено результати власних спостережень клінічних, інструментальних, лабораторних методів дослідження. Основу клінічної частини склали результати проспективного спостереження за участі 96 пацієнтів, з яких 65 дітей було включено до основної групи із середнім віком 9±5 місяців з проявами гострої діареї. Спостереження тривали з вересня 2019 року по травень 2021 року. Група контроля сформована з 31 дитини того ж самого віку без будь-яких гастроінтестинальних порушень. Для залучення до участі у дослідженні використовувались наступні

критерії: вік дітей становив від 6 до 24 місяців; виключно грудне вигодовування дітей з вчасним неускладненим введенням прикорму відповідно до загальних стандартів ВООЗ, наявна гостра діарея, що потребувала госпіталізації в інфекційно-боксоване відділення; надання добровільної письмової згоди батьків на участь у дослідженні. Критеріями виключення були вродженні аномалії розвитку, гострі хірургічні хвороби ШКТ, вроджений та набутий імунодефіцит та відмова батьків від участі у дослідженні. Дослідження було проведено у денному стаціонарі інфекційно-боксованого відділення Комунального некомерційного підприємства «Міська дитяча лікарня №5» Запорізької міської ради м. Запоріжжя, поліклінічного відділення №2 Комунального некомерційного підприємства «Міська дитяча лікарня №5» Запорізької міської ради, на базі кафедри пропедевтики дитячих хвороб Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, Навчального медико-лабораторного центру Запорізького державного медико-фармацевтичного університету та відділу рідинної хроматографії Навчального медико-лабораторного центру Запорізького державного медико-фармацевтичного університету. Наукова новизна одержаних результатів. На засадах кластерного аналізу результатів мікробіологічних досліджень, особливостей клінічного стану та показників копрологічних досліджень уточнено співвідношення інфекційних та неінфекційних чинників та симптомів, які формують гостру діарею у дітей молодшої вікової групи включно із випадками, коли на початку захворювання етіологічний діагноз не встановлено. Встановлено значення накопичення МК та дефіциту КЛЖК в кишковому вмісті у дітей віком 6 – 24 місяців життя у розвитку гострої діареї. Уточнені умови формування функціональної діареї та функціонального рецидивуючого абдомінального болю у дітей молодшої вікової групи після перенесеної гострої діареї. Найчастіше їх складають стани, пов’язані, насамперед, з існування запалення кишківнику низького ступеню активності саме після перенесеного бактеріального ентероколіту. В свою чергу формування функціональної діареї після перенесеної гострої діареї неінфекційного походження більшою мірою пов’язане з порушеннями утилізації вуглеводів та метаболізму КЛЖК, які формують гіпермотильність кишечнику. Теоретично обґрунтовані рекомендації щодо догляду дітей, які перенесли гостру діарею, на засадах обмеження вживання фруктози, осмотично активних дисахаридів, які погано адсорбуються, перенасичення організму дитини питвом. В умовах системного пошкодження мікробіому з розвитком дефіциту КЛЖК, які виникають у дітей молодшої вікової групи на тлі гострої діареї, є доречним призначення апробованих пребіотичних препаратів і дієт, які спрямовані на відновлення саме власної мікрофлори. За всяких умов треба підтримувати природне вигодовування з гарантованим отриманням дитиною пробіотичних олігодисахаридів. Практичне значення отриманих результатів. При умові, що у дитини молодшого віку з гострою діареєю мають місце негативні мікробіологічні, вірусологічні та паразитологічні дослідження, мінімальні клінічні ознаки запальних реакцій та гострофазових гематологічних показників, рекомендовано визначити рівні молочної кислоти, фекального кальпротектину та коротколанцюгових жирних кислот в калі. При отримані нормальних показників фекального кальпротектину та оцтової кислоти, зниженого вмісту пропіонової кислоти не більш ніж в 2 рази та підвищених рівнів молочної кислоти слід діагностувати функціональну діарею. Дітям, які перенесли гостру діареєю, у яких виявлено загальний дефіцит коротколанцюгових жирних кислот, обгрунтовано застосовувати пребіотики в гострий період хвороби та модифікувати харчування дітей з додаванням продуктів, що містять в своїй структурі харчові волокна з метою нормалізації популяції кишкової мікробіоти, та якомога довго підтримувати грудне вигодовування, що сприяє отриманню дитиною пробіотично активних олігосахаридів грудного молока.

2. The dissertation is devoted to clarifying the characteristics of acute infectious and non-infectious diarrhea in children aged 6-24 months and improving the prediction of the development of functional gastrointestinal disorders. The thesis is based on the results of the author's own observations of clinical, instrumental and laboratory research methods. The clinical part is based on the results of a prospective observation of 96 patients, of which 65 children with an average age of 9±5 months with manifestations of acute diarrhea were included in the main group. The observation lasted from September 2019 to May 2021. The control group consisted of 31 children of the same age without gastrointestinal disorders. The following criteria were used to include children in the study: age between 6 and 24 months; exclusive breastfeeding with timely and uncomplicated introduction of

complementary foods according to WHO general standards; acute diarrhea requiring hospitalisation in an infectious disease unit; voluntary written parental consent to participate in the study. Exclusion criteria were congenital developmental anomalies, acute gastrointestinal surgery, congenital and acquired immunodeficiency, and parental refusal to participate in the study. The study was conducted in the day hospital of the Infectious Diseases Department of the Municipal Non-Profit Enterprise "City Children's Hospital No. 5" of Zaporizhzhia City, in the Outpatient Clinic No. 2 of the Municipal Non-Profit Enterprise "City Children's Hospital No. 5" of Zaporizhzhia City, on the basis of the Department of Paediatric Diseases of the Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University, the Educational Medical and Laboratory Centre of Zaporizhzhia City, the Educational Medical and 5" Children's Hospital of Zaporizhzhia City, on the basis of the Department of Children's Diseases of Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University, the Teaching Medical and Laboratory Centre of Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University and the Liquid Chromatography Department of the Teaching Medical and Laboratory Centre of Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University. The scientific novelty of the results. Through the use of cluster analysis on microbiological, clinical and coprological studies, we were able to establish the correlation between infectious and non-infectious factors and the symptoms that lead to acute diarrhea in young children. Our research further clarifies cases where an initial etiological diagnosis could not be established. The significance of the accumulation of LA and the deficiency of SCFA in the intestinal contents of children aged 6-24 months in the development of acute diarrhea was established. The conditions leading to functional diarrhea and functional recurrent abdominal pain in young children following acute diarrhea have been explained, with low-grade intestinal inflammation following bacterial enterocolitis being the primary associated condition. Functional diarrhea is more likely to develop after acute diarrhea of non-infectious origin when there is impaired carbohydrate utilisation and the metabolism of triglycerides, which cause intestinal hypermotility. Theoretical recommendations for caring for children with acute diarrhea include limiting the intake of fructose and poorly adsorbed osmotically active disaccharides, as well as avoiding over-saturation of the child's body with fluids. In the context of systemic microbiome damage resulting in SCFA deficiency in young children with acute diarrhea, it is advisable to administer proven prebiotic preparations and diets to restore their microflora. Additionally, natural feeding should be maintained while ensuring the child receives guaranteed probiotic oligosaccharides. Practical significance of the obtained results. Provided that a young child with acute diarrhea has negative microbiological, virological and parasitological studies, minimal clinical signs of inflammatory reactions and acute-phase hematological indicators, it is recommended to determine the levels of lactic acid, fecal calprotectin and short-chain fatty acids in feces. If the fecal calprotectin and acetic acid values are normal, the propionic acid content is reduced by no more than 2 times, and the lactic acid levels are elevated, functional diarrhea should be diagnosed. Under the condition that a young child with acute diarrhea has negative microbiological, virological and parasitological studies, minimal clinical signs of inflammatory reactions and acute-phase hematological indicators, it is recommended to determine the levels of LA, FCP and SCFA in feces. When obtained normal indicators of FCP and acetic acid, reduced content of propionic acid no more than 2 times and increased levels of lactic acid, diagnose functional diarrhea.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Іванько О.Г., Бондаренко В.М. Кластерний аналіз причин гострих діарей у дітей раннього віку, госпіталізованих в інфекційне відділення. Патологія. 2021. Том 18, № 2(52). С. 196-202.

https://doi.org/10.14739/2310- 1237.2021.2.229500

- 2. Іванько О.Г., Білих В.М. Фекальні концентрації молочної кислоти та коротколанцюгових жирних кислот у дітей раннього віку, госпіталізованих в інфекційно-діагностичний стаціонар з діареєю. Запорізький медичний журнал. 2022. Том 24, №3 (132). С. 332-337. https://doi.org/10.14739/2310-1210.2022.3.247605
- 3. Білих В.М., Іванько О.Г. Кишкові розлади після перенесеної гострої діареї у дітей раннього віку та копрологічні предиктори їх виникнення. Здоров'я дитини. 2022. Т. 17, № 6. С. 282-288. https://doi.org/10.22141/2224- 0551.17.6.2022.1530
- 4. Oleg Ivanko, Varvara Bondarenko. Total carbohydrates in stool as a factor of infectious or non-infectious diarrhea in toddlers. 7th Lublin International Medical Congress for Students and Young Doctors. Lublin, 26-28 november 2020. P. 174
- 5. Іванько О.Г., Бондаренко В.М. Аналіз маркерів стану кишечнику у дітей перших років життя як спроба виявлення запального стану. X Міжнародна науково-практична конференція «Modern science: problems and innovations», 13-15 грудня 2020 р. Стокгольм, Швеція. С. 99.
- 6. Бондаренко В.М., Іванько О.Г. Клініко-лабораторні підходи до вивчення стану запалення низького ступеню активності кишечнику у дітей раннього віку після перенесеного епізоду неспецифічної діареї. Всеукраїнської науково - практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні питання молекулярно-біохімічних досліджень та лабораторного скринінгу у клінічній та експериментальній медицині - 2020» 05-06 березня 2020 р. м. Запоріжжя С.10.
- 7. Іванько О.Г., Бондаренко В.М. Причини діареї у дітей у віці від 6 до 24 місяців життя за даними госпіталізацій. Наукова конференція студентів ЗДМУ «Досягнення сучасної медичної та фармацевтичної науки – 2020» 16 грудня 2020 р. м. Запоріжжя С. 26.
- 8. Бондаренко В.М. Досвід визначення причин гострої діареї у дітей раннього віку шляхом пошуку класифікацій. Науково-практична конференції молодих вчених та студентів з міжнародною участю «Актуальні питання 7274450706104007 20 сучасної медицини і фармації - 2021» online .15-16 квітня 2021р., м. Запоріжжя. С. 69.
- 9. Іванько О.Г., Бондаренко В.М. Сучасний погляд на причини гострих діарей у дітей молодшого віку, госпіталізованих у діагностичний стаціонар. Матеріали XV конгресу педіатрів України (12-13 жовтня 2021 р. м. Київ) «Міжнародний журнал педіатрії, акушерства та гінекології.» Липень- вересень 2021 Том14 №1. С. 34-35.
- 10. Іванько О.Г., Білих В.М. Вміст молочної кислоти та коротколанцюгових жирних кислот в стільці дітей молодшого віку з діареями різного походження. Матеріали науково-практичної онлайн конференції з міжнародною участю «Актуальні питання фізіології, патології та організації медичного забезпечення дітей шкільного віку та підлітків». м. Харків, 17-18 листопада 2021 року. С.34.

- 10. Іванько О.Г., Білих В.М. Вміст молочної кислоти та коротколанцюгових жирних кислот в стільці дітей молодшого віку з діареями різного походження. Матеріали науково-практичної онлайн конференції з міжнародною участю «Актуальні питання фізіології, патології та організації медичного забезпечення дітей шкільного віку та підлітків». м. Харків, 17-18 листопада 2021 року. С.34.

- 11. Білих В.М. Вміст коротколанцюгових жирних кислот у дітей раннього віку з гострими діареями в залежності від характеру стулу за Бристольською шкалою. 83-тій Всеукраїнський науково-медичний конгрес студентів та молодих вчених «Медицина XXI сторіччя» (з міжнародною участю) присвяченого 91-й річниці Донецького національного медичного університету та 91-й річниці студентського наукового товариства імені професора М. Д. Довгялло 18-19 листопада 2021 року м. Лиман, Україна. С.135-136.
- 12. Білих В.М. Стан кишечнику у дітей після перенесеної гострої діареї інфекційного походження та його взаємозв'язок з показниками коротколанцюгових жирних кислот у стільці. Конференція студентів та молодих вчених «Досягнення сучасної медичної та фармацевтичної науки – 2022» С.28-29.

- 13. Білих В.М. Стан кишечнику у дітей раннього віку після перенесеної гострої діареї за даними 6 місячного катамнезу. 82 Всеукраїнська науково- практична конференція молодих вчених та студентів з міжнародною участю «Актуальні питання сучасної медицини та фармації - 2022» Online, 17 травня 2022 р., м. Запоріжжя. С.12.
- 14. Білих В.М. Complaints after intastinal infactions in young children in the 6 mo long catamnesis and looking for their pathogenetical mechanisms. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «YOUNG SCIENCE 4. 0» (для молодих вчених) 30 травня 2022 року. С.14-15.
- 15. Білих В.М. Характеристика стану кишечнику з урахуванням копрологічних показників у дітей раннього віку, які перенесли гостру діарею, за даними 6 місячного катамнезу. Тези за матеріалами XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених «Актуальні питання клінічної медицини» 24-25 листопада 2022 року. С. 19-20.
- 16. Білих В.М. Віддалений вплив перенесеної гострої діареї у дітей молодшої вікової групи на стан здоров'я кишечнику. Матеріали VIII Науково- практичної конференції молодих вчених з міжнародною участю. «Проблеми сьогодення в педіатрії». м. Харків, 23 лютого 2023р. С.4-6.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U101562

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванько Олег Григорович

2. Oleh H. Ivanko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: пр-т Маяковського, буд. 26, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бєлоусова Ольга Юріївна

2. Olha Y. Bielousova

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4983-1713

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марушко Юрій Володимирович

2. Yurii V. Marushko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Недельська Світлана Миколаївна

2. Svitlana M. Nedelska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2277-3875

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: пр-т Маяковського, буд. 26, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіліна Єлизавета Андріївна
2. Yelyzaveta A. Silina

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: пр-т Маяковського, буд. 26, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Усачова Олена Віталіївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Усачова Олена Віталіївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Ткаченко Оксана Володимирівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна